

บทคัดย่อ

การวิจัยกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่าง ประชาคม และองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อศึกษาสถานการณ์เดิม และรูปแบบการทำงานร่วมกันขององค์การบริหารส่วนตำบล และค้นหาศักยภาพการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งรายงานการวิจัยนี้ เป็นระยะแรกในการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นในการพัฒนากลไกการทำงานร่วมกันเพื่อความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

กลุ่มคนที่วิจัยประกอบด้วย ภาคประชาคม องค์การชุมชน นักวิชาการ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มูลนิธิร่วมพัฒนาพิจิตร โดยการใช้ชุมชนเป็นนักวิจัยร่วมกัน โดยมี พื้นที่วิจัยประกอบด้วย อบต.วังห้ว อบต.ทับหมัน อบต.ท้ายน้ำ และอบต.ท่าบัว เก็บข้อมูลโดยใช้ ข้อมูลจาก เอกสาร การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า ในระบบการเมืองภาคประชาชนยังมีการสืบทอดวัฒนธรรม อำนาจแบบเดิม พบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งยังไม่สามารถพัฒนาแผนงานโครงการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน และตอบสนองความต้องการของชุมชน ในระยะเปลี่ยนผ่านทำให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ถึงปัญหาของการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ภาคประชาคมหรือ การเมืองภาคประชาชนเริ่มมีส่วนส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาผู้นำเข้าสู่ระบบการเมืองท้องถิ่นคือ อบต. และยังเป็นพื้นที่สาธารณะที่ใช้ปรึกษาหารือในการนำนโยบายและแผนงาน โครงการของ อบต.และชุมชน และยังเป็นการสะท้อนปัญหาของชุมชนในลักษณะ 2 ทางระหว่าง ตัวแทน อบต.และภาคประชาคม กลไกเวทีประชาคม ในพื้นที่ต่างๆ ยังมีความแตกต่างกันทั้งในระดับการพัฒนาและ ระดับการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการสร้างเวทีนโยบายสาธารณะ และการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มาจากทุกฝ่ายร่วมกัน ด้วยกระบวนการแผนแม่บทชุมชน และการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และร่วมเสนอแนะให้ข้อมูลในกระบวนการนิติบัญญัติ และการให้บริการของ อบต.

การศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการ พัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นให้เข้มแข็ง ทั้งทางด้าน ทรัพยากรบุคคล เวทีสาธารณะให้เป็นเวทีเพื่อการเรียนรู้ ระบบงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ให้เกิดขึ้น และจัดบทบาทความสัมพันธ์ระหว่าง อบต.และภาคประชาคม ให้มีความเสมอภาค หักเทียมกัน โดย อาศัยภาครัฐ นักวิชาการ และสกว.ในด้านองค์ความรู้ ในการสนับสนุนการพัฒนา เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน และเห็นควรมีการทดลอง พัฒนา กลไกการทำงานร่วมกัน พัฒนาศักยภาพของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน